

Органи місцевого самоврядування як суб'єкти забезпечення реалізації цілей сталого розвитку в громадах

Кравченко Іван Олександрович¹

Опубліковано	Секція	УДК
12.06.2023	Економіка	35.073.515

DOI: <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.8022949>

Ліцензовано за умовами Creative Commons BY 4.0 International license

Анотація. Прийняття Цілей сталого розвитку стало відповіддю на потребу у всеохоплюючій глобальній структурі, яка спрямовувала б зусилля щодо сталого розвитку. Воно було мотивовано визнанням нагальної потреби в діях та прагненням створити більш стале та процвітаюче майбутнє як для людей, так і для планети.

Крім того, прийняття Цілей сталого розвитку забезпечило місцеві органи влади глобальною основою, посилило визнання їхньої ролі та сприяло співпраці, ухваленню рішень на основі даних, мобілізації ресурсів і розвитку потенціалу. Це зміцнило їхню прихильність до сталого розвитку та дало їм змогу вирішувати місцеві проблеми цілісним та інтегрованим способом.

Роль місцевого самоврядування тісно пов'язана з національним розвитком. Замість обговорення того, чи готові місцеві органи влади взяти на себе більше обов'язків і повноважень, слід зосередитися на тому, як вони можуть це ефективно зробити. Таким чином, пріоритети, повідомлені місцевими органами влади, і національні цілі повинні узгоджуватися і резонувати один з одним. Загальнодержавні цілі формуються шляхом консолідації місцевих пріоритетів. Однак важливо зазначити, що є випадки, коли зустрічі громади не призводять до суттєвих змін. Ці зібрання часто відбуваються у заздалегідь визначених форматах для знайомства та орієнтації, а не справжнього бажання трансформації.

Органи місцевого самоврядування як суб'єкти, відповідальні за реалізацію цілей сталого розвитку громади, мають значний потенціал. Вони знаходяться в безпосередній близькості до громади і мають повноваження та повноваження приймати рішення щодо місцевих справ. Вони можуть сприяти співпраці та залучати різні зацікавлені сторони, зокрема членів громади, організації громадянського суспільства, підприємства та наукові кола. Крім того, вони відіграють вирішальну роль у сталому управлінні місцевими ресурсами, можуть створювати механізми для моніторингу та оцінки досягнення цілей сталого розвитку в їхніх громадах, а також служать адвокатами своїх громад, представляючи їхні інтереси та потреби на вищих рівнях влади. і міжнародні платформи.

Ключові слова: сталий розвиток, цілі сталого розвитку, місцеве самоврядування, органи місцевого самоврядування, місцева громада.

¹ доктор юридичних наук, доцент, доцент кафедри адміністративного та інформаційного права СНАУ вулиця Герасима Кондратьєва, 160, Суми, Сумська область, 40000, <https://orcid.org/0000-0003-0235-0760>

Local government bodies as subjects of ensuring implementation of sustainable development goals in communities

Annotation. The adoption of the Sustainable Development Goals was a response to the need for a comprehensive global framework that guides efforts towards sustainable development. It was motivated by the recognition of the urgent need for action and the aspiration to create a more sustainable and prosperous future for both people and the planet.

Furthermore, the adoption of the Sustainable Development Goals has provided local governments with a global framework, increased acknowledgment of their role, and facilitated collaboration, data-driven decision-making, resource mobilization, and capacity building. This has strengthened their commitment to sustainable development and empowered them to address local challenges in a holistic and integrated manner.

The role of local self-government is closely connected to national development. Instead of debating whether local governments are ready to assume more responsibilities and powers, the focus should shift to how they can effectively do so. Therefore, the priorities communicated by local governments and the national goals should align and resonate with each other. National goals are shaped by consolidating local priorities. However, it is important to note that there are instances where community meetings result in no substantial change. These gatherings often follow predetermined formats for familiarity and orientation rather than a genuine desire for transformation.

Local self-government bodies, as agents responsible for implementing sustainable community development goals, possess significant potential. They are near the community and have the authority and decision-making power over local affairs. They can facilitate collaboration and engage various stakeholders, including community members, civil society organizations, businesses, and academia. Additionally, they play a crucial role in the sustainable management of local resources, can establish mechanisms for monitoring and evaluating the achievement of sustainable development goals within their communities, and serve as advocates for their communities, representing their interests and needs at higher levels of government and international platforms.

Keywords: sustainable development, goals of sustainable development, local self-government, local self-government bodies, local community.

Вступ

Країни в усьому світі конкурують у тому, наскільки вони можуть стати розвиненими. Ця тенденція особливо поширена в країнах, що розвиваються, в очікуванні покращення суспільного добробуту. Такий розвиток призначений для задоволення людських потреб у великих масштабах. З одного боку, ця обставина дуже успішно посилила економічне зростання. З іншого боку, увага до соціальної основи та природного середовища поки що була недостатньою. Як масштабні соціальні розбіжності, так і значна шкода природному світу є наслідком недостатньої уваги до екологічного збереження та стійкості в процесі розвитку. Це занепокоєння призвело до створення (ООН) ідеї Цілей сталого розвитку (ЦСР) [1].

Прийняття Цілей сталого розвитку стало відповіддю на потребу у всеохоплюючій глобальній структурі для спрямування зусиль щодо сталого розвитку. Це було зумовлено визнанням нагальної потреби в діях та бажанням створити більш стале та процвітаюче майбутнє для всіх людей і планети.

Також прийняття Цілей сталого розвитку забезпечило місцевим органам влади глобальну структуру, посилило визнання їхньої ролі та сприяло співпраці, прийняттю рішень на основі даних, мобілізації ресурсів і розвитку потенціалу. Це зміцнило їхню

прихильність до сталого розвитку та дало їм змогу вирішувати місцеві виклики цілісним та інтегрованим способом.

Вивчення питань особливостей сталого розвитку в цілому та на місцевому рівні займалися такі вчені як Guha J. and Chakrabarti B., Громоздова Л., Громоздов В., Ansell C., Torfing, J. та інші. Метою статті є характеристика особливостей ролі органів місцевого самоврядування як суб'єктів реалізації цілей сталого розвитку.

Результати

1 січня 2016 року офіційно набули чинності 17 цілей сталого розвитку (ЦСР) Порядку денного сталого розвитку до 2030 року, прийнятого світовими лідерами у вересні 2015 року на історичному саміті ООН. Протягом наступних п'ятнадцяти років з цими новими Цілями, які універсально стосуються всіх, країни мобілізують зусилля, щоб подолати всі форми бідності, боротися з нерівністю та боротися зі зміною клімату, гарантуючи, що ніхто не залишиться осторонь.

Цілі сталого розвитку, також відомі як Глобальні цілі, базуються на успіху Цілей розвитку тисячоліття (ЦРТ) і спрямовані на те, щоб подолати всі форми бідності. Нові Цілі унікальні тим, що вони закликають до дій усіх країн, бідних, багатих і із середнім доходом, щоб сприяти процвітанню, одночасно захищаючи планету. Вони визнають, що подолання бідності має йти рука об руку зі стратегіями, які сприяють економічному зростанню та задовольняють низку соціальних потреб, включаючи освіту, охорону здоров'я, соціальний захист та можливості працевлаштування, водночас борючись із зміною клімату та охороною навколишнього середовища.

Хоча Цілі сталого розвитку не є юридично обов'язковими, очікується, що уряди візьмуть на себе відповідальність і створять національні рамки для досягнення 17 Цілей. Країни несуть основну відповідальність за подальші дії та аналіз прогресу, досягнутого в реалізації Цілей, що вимагатиме якісного, доступного та своєчасного збору даних. Регіональні подальші дії та огляд базуватимуться на аналізі національного рівня та сприятимуть подальшим діям та огляду на глобальному рівні [2]. Кожна ціль супроводжується конкретними завданнями та показниками для відстеження прогресу та забезпечення підзвітності. Цілі розвитку забезпечують всеосяжну основу для спрямування глобальних зусиль до більш сталого та справедливого майбутнього.

Багато вчених вважають, що сталий розвиток базується на трьох основних чинниках. Перший – екологічний, він визначає, як ми повинні використовувати природні ресурси, щоб не порушувати екосистеми і забезпечувати їх відновлення. Другий – економічний, він передбачає розвиток економічної системи, яка враховує екологічні фактори і гармонійно взаємодіє з ними. Третій – соціальний, він заявляє, що людина має право на достойний рівень життя, при цьому забезпечуючи екологічну безпеку та благополуччя. Важливо зауважити, що ці три складові сталого розвитку повинні бути взаємозв'язані і взаємодоповнюватись. Це означає, що сталий розвиток не може бути просто сумою окремих частин, але його слід розглядати як систему, де всі елементи взаємодіють, взаємодоповнюються і взаємозалежні. Ця взаємодія створює цілісність і сприяє досягненню сталого розвитку суспільства [3, с. 132].

Роль місцевого самоврядування пов'язана з національним розвитком. У цьому сенсі питання більше не в тому, чи віримо ми, що місцеве самоврядування готове чи ні взяти на себе більше обов'язків і повноважень – хоча є голоси, які вважають, що ні – а як. Таким чином, місцеві пріоритети, повідомлені через органи місцевого самоврядування, і національні цілі повинні знайти резонанс один в одному. Можна сказати, що національні цілі формуються шляхом консолідації місцевих пріоритетів. Однак є також приклади нескінченних зборів спільноти, які насправді не призводять

до жодних змін. Вони зберігаються в попередньо встановлених форматах, які використовуються для ознайомлення та орієнтації, а не через будь-яке бажання змінитися [4].

Для органів місцевого і регіонального самоврядування всього світу прийняття ЦСР є знаковою подією. Ще до остаточного затвердження цих 17 Цілей уже сам всеохопний характер процесу прийняття Порядку денного на період після 2015 року ознаменував велику перемогу для всіх зацікавлених сторін. Консультації, проведені ООН щодо Порядку денного на період після 2015 року, стали найбільш масштабними в її історії. Упродовж усього цього процесу організація «Об'єднані міста і органи місцевого самоврядування» (UCLG), виступаючи координатором Глобальної робочої групи органів місцевого і регіонального самоврядування, підтримувала ухвалення окремої цілі щодо екологічно безпечної урбанізації, закликаючи, щоб у всіх цілях і завданнях ураховувалися різні умови, можливості та виклики, існуючі на субнаціональному рівні. Включення Цілі 11 «Забезпечення відкритості, безпечності, життєстійкості та екологічної сталості міст та інших населених пунктів» є значною мірою плодом наполегливої роботи органів місцевого самоврядування, їх об'єднань і міської спільноти.

ЦСР 11 передбачає визнання трансформаційного внеску урбанізації у справу розвитку, а також ролі міських лідерів у стимулюванні глобальних змін знизу догори. Проте, роль місцевих адміністрацій у виконанні Порядку денного виходить далеко за рамки Цілі 11. В усіх ЦСР є завдання, що прямо чи опосередковано пов'язані з повсякденною роботою органів місцевого і регіонального самоврядування [5].

Органи місцевого самоврядування необхідно розглядати як більше, ніж просто виконавців рішень. Вони є активними учасниками у процесі розробки політики, каталізаторами змін і мають великий потенціал для встановлення зв'язку між глобальними цілями і місцевими громадами.

Органи місцевого самоврядування грають важливу роль у вирішенні проблем та впровадженні стратегій на місцевому рівні. Вони працюють наближено до громадян і мають глибше розуміння місцевих потреб і викликів. Це дає їм можливість створювати політики, які відповідають конкретним умовам та проблемам місцевих громад.

Крім того, органи місцевого самоврядування є посередниками між глобальними цілями, встановленими на рівні держави чи світової спільноти, і практичними заходами, які можуть бути реалізовані на місцевому рівні. Вони можуть адаптувати глобальні стратегії до конкретних потреб та можливостей своєї громади, роблячи їх більш ефективними та придатними до реалізації.

Отже, органи місцевого самоврядування виступають не лише як виконавці, але і як активні учасники у формуванні політики та реалізації змін. Вони мають потужний вплив на створення зв'язку між глобальними цілями та місцевими громадами, сприяючи досягненню сталого розвитку на рівні спільнот.

Таким чином, актуальність діяльності органів місцевого самоврядування як суб'єктів забезпечення реалізації цілей сталого розвитку громад є значною та багатогранною. Ось кілька основних причин, чому органи місцевого самоврядування відіграють вирішальну роль у цьому відношенні.

По-перше, близькість до громади: органи місцевого самоврядування знаходяться найближче до громад, які вони обслуговують. Вони глибоко розуміють місцевий контекст, потреби та пріоритети. Ця близькість дозволяє їм адаптувати стратегії та ініціативи сталого розвитку для ефективного вирішення конкретних місцевих проблем. Діяльність на місцевому рівні також є цінною, оскільки наближеність до конкретного вирішення проблеми, як правило, підтримує цілісний підхід до досягнення мети. Чим ближче ви до складності проблем реального життя, тим важче

закривати очі на взаємозв'язки між такими проблемами, як бідність, безробіття та злочинність. Близькість стимулює цілісне вирішення проблем. Прикладом цього є перехід до громадської поліції в багатьох країнах. Основна увага зосереджена на розриві порочного кола між соціальними та економічними проблемами в певному районі та високим рівнем злочинності та соціальної незахищеності, що, у свою чергу, може поглибити соціально-економічні проблеми [6, с. 10].

По-друге, органи місцевого самоврядування мають повноваження приймати рішення та повноваження щодо місцевих справ. Вони можуть формулювати політику, правила та плани розвитку, які відповідають цілям сталого розвитку. Інтегруючи принципи сталого розвитку у свої структури управління, вони можуть сприяти позитивним змінам і забезпечити довгострокове екологічне, соціальне та економічне благополуччя.

По-третє, органи місцевого самоврядування мають можливість сприяти співпраці та залучати різні зацікавлені сторони, включаючи членів громади, організації громадянського суспільства, підприємства та наукові кола. Вони можуть сприяти процесам участі, таким як громадські консультації, зустрічі громади та партнерства, щоб залучати різноманітні точки зору до прийняття рішень та реалізації цілей сталого розвитку. Як для лідера громади, один із ключових викликів для місцевої влади, здається, полягає в тому, щоб ключові учасники зібралися разом і узгодили спільне бачення. Між організаціями та окремими особами можуть існувати відмінності в культурі, структурі, цілях і завданнях. У таких випадках важливо чітко пояснити, що органи місцевого самоврядування мають прозорі та підзвітні процедури укладення угод і готові розглядати дотримання будь-яким партнером, який не дотримується угод/контрактів [7, с. 60]. Офіційні та неформальні форуми мають певну цінність для регулярної взаємодії між різними рівнями влади. У новому контексті прийняття глобальних цілей зрозуміло, що успішний розвиток вимагатиме багаторівневого управління, а форуми можуть надати цінну можливість для координації та співпраці. Процес, який починається зі «співпраці в незначних видах діяльності», що веде до «співпраці в більших проектах», має більше шансів на успіх [8, с. 10].

По-четверте, управління місцевими ресурсами: органи місцевого самоврядування відіграють життєво важливу роль у стабільному управлінні місцевими ресурсами. Це включає планування землекористування, охорону навколишнього середовища, управління відходами, управління водними ресурсами та енергією, транспортне планування та розвиток інфраструктури. Застосовуючи стійкі практики та сприяючи відповідальному використанню ресурсів, органи місцевого самоврядування можуть сприяти загальному добробуту та стійкості своїх громад.

По-п'яте, органи місцевого самоврядування можуть запроваджувати механізми для моніторингу та оцінки досягнення цілей сталого розвитку в межах своїх громад. Вони можуть відстежувати ключові показники, збирати дані та оцінювати вплив політики та ініціатив. Ця інформація допомагає їм визначати успіхи, проблеми та сфери для вдосконалення, сприяючи прийняттю рішень на основі фактичних даних і постійному прогресу до сталого розвитку.

По-шосте, органи місцевого самоврядування можуть служити адвокатами своїх громад, представляючи їхні інтереси та потреби на вищих рівнях влади та міжнародних платформах. Вони можуть підвищувати обізнаність щодо питань сталого розвитку, виступати за зміни політики та отримувати доступ до зовнішніх ресурсів і підтримки для покращення реалізації цілей сталого розвитку. Дуже важливим аспектом у визначенні пріоритетів сталого розвитку на регіональному та місцевому рівнях в Україні, що було ініційовано ООН у 2016 році, є широке залучення представників громадського суспільства до обговорення проблеми. Це охоплює консультантів з

різних сфер господарської діяльності, науковців, бізнесменів, державних службовців регіонального та місцевого рівнів. Такий підхід демонструє принципи публічності, відкритості та бажання враховувати думку всіх верств населення щодо сталого розвитку на регіональному та місцевому рівнях. Девізом ООН при проведенні цих консультацій було "не залишити нікого осторонь". Це є важливим кроком у демократизації процесів управління сталим регіональним розвитком.

Після визначення пріоритетів наступним кроком є розробка індикаторів сталого розвитку. Тут також важлива співпраця між науковцями та експертами громадського суспільства. Додатковою експертизою потребують індикатори, які пропонуються для Цілі № 10 "Скорочення нерівності" Національною доповіддю 2017 року, зокрема "Співвідношення доходів 10 % найбільш забезпечених і 40 % найменш забезпечених осіб, рази" та "Співвідношення доходів 40 % найменш забезпечених і 60 % більш забезпечених осіб, %". Важливо згадати ці індикатори з класичними показниками економічної теорії, такими як коефіцієнт Джині, показник нерівномірності розподілу доходів серед населення (крива Лоренця), критична точка диференціації доходів. Така гармонізація допоможе забезпечити зрозумілість та узгодженість вимірювання нерівності і враховувати усі аспекти у побудові індикаторів сталого розвитку [9, с. 178]

Висновки

Підсумовуючи, хотіли б наголосити, що органи місцевого самоврядування відіграють вирішальну роль у забезпеченні реалізації цілей сталого розвитку у громадах завдяки їхньому близькому зв'язку з місцевими жителями, здатності приймати рішення та управляти місцевими питаннями, а також здатності сприяти співпраці та залучати різноманітних зацікавлених сторін, включаючи громадян, громадські організації, бізнес та академічний сектор. Органи місцевого самоврядування є невід'ємною частиною процесу реалізації цілей сталого розвитку, оскільки вони володіють унікальними можливостями впливу та здатністю представляти і захищати інтереси своїх громад на вищих рівнях уряду та міжнародних платформах.

Список використаних джерел

1. Nafila Dwi Mutiarani & Dodik Siswantoro, Collins G. Ntim (2020) The impact of local government characteristics on the accomplishment of Sustainable Development Goals (SDGs), *Cogent Business & Management*, 7:1, DOI: [10.1080/23311975.2020.1847751](https://doi.org/10.1080/23311975.2020.1847751)
2. The Sustainable Development Agenda. URL: <https://www.un.org/sustainabledevelopment/development-agenda-retired/#:~:text=Sustainable%20development%20has%20been%20defined,to%20meet%20their%20own%20needs.&text=Sustainable%20development%20calls%20for%20concerted,future%20for%20people%20and%20planet>.
3. Брижань, І.А. (2013). Умови та чинники переходу України до моделі сталого розвитку. *Вісник Полтавської державної аграрної академії*, 1, 128–133
4. Pem, T. (2020). The Role of Local Government in Sustainable Development. *The DRUK JOURNAL*. URL: <http://drukjournal.bt/the-role-of-local-government-in-sustainable-development/>.
5. Цілі сталого розвитку: Що треба знати органам місцевого самоврядування (2018). *ПРООН в Україні*. URL: <https://www.undp.org/uk/ukraine/publications/%D1%86%D1%96%D0%BB%D1%96-%D1%81%D1%82%D0%B0%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D0%BE-%D1%80%D0%BE%D0%B7%D0%B2%D0%B8%D1%82%D0%BA%D1%83->

<https://doi.org/10.1108/978-1-80043-798-220220002>

6. [Ansell, C.](#), [Sørensen, E.](#) and [Torfing, J.](#) (2022), "The Key Role of Local Governance in Achieving the SDGs", *Co-Creation for Sustainability*, Emerald Publishing Limited, Bingley, pp. 9-22. <https://doi.org/10.1108/978-1-80043-798-220220002>
7. Camussi, S., Mancini, A.L. and Tommasino, P. (2018) Does trust influence social expenditures? Evidence from local governments. *Kyklos*, 71 (1), 59–85. <https://doi.org/10.1111/kykl.12162>
8. Guha, J. and Chakrabarti, B. (2020). Achieving the Sustainable Development Goals (SDGs) through decentralisation and the role of local governments: a systematic review. *Commonwealth Journal of Local Governance*, 22, 1-20. <https://doi.org/10.5130/cjlg.v0i22.6855>
9. Громоздова, Л., Громоздов, В. (2017). Глобальні цілі сталого розвитку в регіональній політиці України. *Міжнародна економічна політика*. 2 (27), 173–187.